

Handreiking

Magazine over de extra handen in de zorg tijdens de coronacrisis

voorjaar 2022

VAN DE HORECA NAAR DE ZORG

‘Een mooie
ervaring en een
geweldige hulp’

Terug in de zorg

Het vuurtje is
aangewakkerd

Halsoverkop naar Curaçao

Alles op alles om
snel te helpen

Carrièreswitch

Maak het makkelijker
om over te stappen

extra
handen
voordezorg.nl

QUOTES & MEER

Nooit gedacht dat een crisis zo groot kon worden dat Defensie intensief met Extra handen voor de zorg zou samenwerken. We hebben prachtig werk geleverd en een stevige basis gelegd voor als we elkaar ooit weer nodig zouden hebben **PETER TANKINK HEADCRISIS RESPONSE TEAM COVID-19 BIJ DEFENSIE** We merkten dat horecamedewerkers een enorme toegevoegde waarde hadden doordat ze meer tijd hadden. Bovendien werkte hun hospitality-ervaring aanstekelijk **ANNET BEENTJES HR-MANAGER NIEUW UNICUM** Dat het matchen van mensen een vak is, hebben we in het begin onderschat. Zorgorganisaties waren onvoldoende gereed om mensen zonder zorgachtergrond ondersteunend werk te bieden. In de toekomst moeten we organisaties veel meer inrichten op basis van bekwaam = bevoegd. **CEES DE WILDT MANAGER ARBEID BIJ ACTIZ** Extra handen voor de zorg heeft zorg en welzijnsorganisaties een frisse blik gebracht op het werven en matchen van personeel. Er is echt een nieuwe doelgroep enthousiast gemaakt voor de zorg. We hebben in korte tijd veel met elkaar bereikt door onze krachten te bundelen **VINCENT ALKEMADE DIRECTEUR-BESTUURDER BIJ UTRECHT ZORG** Alle extra handen zijn een grote steun geweest daar waar de nood het hoogst was. Mede dankzij Extra handen voor de zorg hebben we de zorg overeind weten te houden. Daar ben ik jullie enorm dankbaar voor **HUGO DE JONGE VOORMALIG MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT** We zijn blij dat wij door het regelen van vlucht en verblijf voor de zorgprofessionals, hebben kunnen bijdragen aan het verbeteren van de gezondheidssituatie van de bevolking van Curaçao. Uiteraard ook met als belang voor de reisbranche dat het eiland sneller open kon voor toeristen **ATILAY USLU FOUNDER BIJ CORENDON** Onder druk wordt veel vloeibaar en is helder geworden hoeveel je kunt bereiken als je werkt vanuit de bedoeling. Het is ongekend hoeveel werk er is verzet; door mensen die zichtbaar waren, maar zeker ook door mensen die onzichtbaar aan Extra handen voor de zorg hebben samengewerkt **JOSÉ GEERTSEMA BESTUURDER EXTRA ZORG SAMEN** Handen uit de mouwen, doen wat nodig is, kijken waar je tegenaan loopt, dat samen oplossen en steeds verder verbeteren. Het woord samenwerking kreeg door dit project een nieuwe lading **JOOST TRIENEKENS TEAMLEIDER BEVORDEREN INSTROOM PERSONEEL COVID-19 BIJ HET MINISTERIE VAN VWS** Een oud IC-verpleegkundige gaf bij haar inschrijving aan fysiek geen zwaar werk te kunnen doen; drie keer werd ze daarvoor wel benaderd. Enerzijds wordt geschreeuwd om elke hand aan het bed, maar anderzijds lijkt niemand in staat dat goed te regelen **JETTE PELLEMANS JOURNALIST**

Het begin van de coronapandemie betekende meteen een crisis in de zorg. Twee jaar en naar schatting zo'n vier miljoen besmettingen later, heeft het coronavirus de uitdagingen in onze samenleving blootgelegd, waaronder die in de zorgsector. Landelijk projectleider Saskia Wooning zette met haar team alles op alles om de druk in de zorg te verlagen.

Loslaten van verwachtingen

De pandemie is nog niet voorbij. De coronacrisis ligt helaas nog niet achter ons. Maar dat het voor iedereen het leven overhoop heeft gegooid, is inmiddels een open deur. Vanuit Extra handen voor de zorg heb ik de hoge nood van dichtbij gezien. Dat zorgde voor veel druk, maar gaf ook een gevoel van saamhorigheid. Zorgorganisaties in heel Nederland kampten met te weinig medewerkers. Keer op keer hebben we door samenwerking van ons projectteam, recruiters, regionale werkgeversorganisaties en andere partners, extra personeel kunnen inzetten. De toewijding en flexibiliteit van iedereen was fenomenaal.

Niets zo veranderlijk als het coronavirus durf ik wel te zeggen. Steeds als we dachten dat we alles onder controle hadden, nam corona plots een andere wending. Vooruit plannen was gewoon niet mogelijk. Natuurlijk deed ik dat wel; ik plande een paar dagen vrij tijdens het paasweekend. Dat liep niet zoals gepland. Dat weekend gingen we keihard aan de slag om te regelen dat zo snel mogelijk 45 zorgprofessionals op Curaçao de coronazorg konden ondersteunen. Een kippenvelmoment toen zij een week later in het vliegtuig stapten. Een geweldige teamprestatie waar ik trots op ben.

Vanaf de start is benadrukt dat Extra handen voor de zorg alleen is opgericht voor tijdens de crisisperiode. We zijn begin dit jaar dan ook opgehouden te bestaan. Voelt best dubbel, want corona is niet weg. En de lange termijnuitdagingen voor de zorg ook niet. Maar in de zorg lijken we weer wat meer grip te krijgen; er zijn nog veel mensen besmet, maar een kleiner percentage van hen heeft ziekenhuiszorg nodig en de inhaalzorg komt weer op gang. Er zijn nieuwe initiatieven die het stokje van Extra handen voor de zorg overnemen; de Nationale Zorgreserve bouwt aan regionale community's van (oud-)zorgprofessionals die in tijden van crisis klaarstaan om ingezet te worden in zorgorganisaties.

In dit magazine bundelen we de mooie verhalen, bijzondere ervaringen en belangrijke lessen. Mijn grootste les: het loslaten van verwachtingen. Dat heeft gezorgd voor resultaten die ik van te voren nooit had kunnen bedenken.

Saskia Wooning

Landelijk projectleider Extra handen voor de zorg

SCAN DE QR CODE

en bekijk het gesprek tussen Saskia en Co Abercrombie, adjunct-directeur van RegioPlus. Saskia en Co delen hun kijk op de crisisorganisatie tijdens de pandemie.

IN DIT MAGAZINE

interviews, artikelen, video's en meer

05 INSTROMEN IN DE ZORG

Horecaman wordt woonbegeleider

Door de coronacrisis verliest Gijs zijn baan in de bedrijfscatering. Hij wil al langer de overstap maken naar de zorg. Maar het verloopt anders dan verwacht.

08 VRAAG EN AANBOD MATCHEN

Uitdagingen en hoogtepunten

Sinds het begin van de coronacrisis is Extra handen voor de zorg actief met als uitgangspunt het koppelen van personeel aan organisaties. Het verliep niet zonder slag of stoot. Projectleiders en recruiters blikken terug.

19 CORONABANEN

Heel fijn, maar dan

Nadat duidelijk werd dat de crisis zo omvangrijk was dat ons zorgpersoneel het niet meer bij kon benen, waren letterlijk extra handen nodig.

22 CODE ZWART

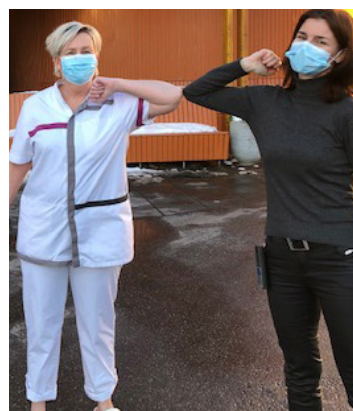
Helpen op Curaçao

Jolanda en haar dochter Celine delen hun passie voor de zorg en reisden samen af naar Curaçao om daar te helpen in het ziekenhuis en bij het vaccineren.

24 INZET VAN STUDENTEN

Lokaal initiatief gaat landelijk

Groningse studenten richtten razendsnel Covid Vrijwilliger op om medisch studenten aan het werk te helpen bij lokale zorgorganisaties. Dit groeide uit tot een samenwerking met Extra handen voor de zorg.

In dit magazine werken we met QR codes, zodat je meer informatie kunt zien in video's. Scan deze code met je smartphone om direct alle films te bekijken.

Door de coronacrisis verliest Gijs zijn baan in de bedrijfscatering. Hij ziet Extra handen voor de zorg op het journaal en is gelijk geïnteresseerd. Hij wil al langer de overstap maken naar de zorg en ziet dit als een kans. Maar dat loopt anders dan verwacht.

INSTROMEN IN DE ZORG

GIJS BEGON ZIJN NIEUWE CARRIERE IN DE ZORG

Horecamaan

Gijs begint enthousiast met een intakegesprek en volgt een 4-daagse cursus bij de Nationale Zorgklas om de basis van de zorg te leren. Gijs: “Ik had hele leuke medestudenten en docenten. Ik ben heel leergierig en door de cursus was ik enorm gemotiveerd om aan de slag te gaan.”

Vol verwachting rondt hij de cursus af, maar krijgt daarna nauwelijks reactie. Hij wordt een keer gebeld door een recruiter dat er een match is in Mijdrecht, maar daarna hoort hij niks meer. Waarschijnlijk heeft de zorgorganisatie voor iemand anders gekozen. Gijs heeft alle begrip dat het wel even kan duren. “Op het nieuws hoorde ik dat duizenden mensen zich hadden ingeschreven en maar 10% wordt geplaatst. Maar het maakt mij echt niks uit wat ik moet doen, ik wil gewoon graag werken.” Niet veel later wordt Gijs gebeld door een match in Amstelveen, maar

die blijken toch de voorkeur te geven aan ervaren zorgmedewerkers. Uiteindelijk mag hij meelopen op de somatische verpleegafdeling, omdat hij zo gemotiveerd is. Daarna blijft het weer stil.

Omdat er uit de matches vanuit Extra handen voor de zorg niks concreets komt, neemt Gijs het heft in eigen handen. “Ik wilde niet meer afwachten” zegt hij beslist. Op LinkedIn plaatst hij een oproep en zo komt hij in contact met (oud)zorgmedewerkers, verschillende zorgorganisaties en gedreven netwerkers. Hij kiest ervoor om mee te gaan lopen bij Amerpoort, waar hij een dag in Baarn en Vinkeveen meeloopt bij een groep jongvolwassenen met een verstandelijke beperking. Door zijn enthousiasme en affiniteit krijgt hij van beide locaties een baan aangeboden. “Ik hoef geen werk-leertraject te doen, ik mag gewoon gelijk aan de slag!” Gijs is blij met zijn baan als begeleider in Vinkeveen. Hij vindt het jammer dat er niks uit Extra handen voor de zorg is gekomen, maar hij ziet het toch als een mooie opstap voor waar hij nu staat in zijn carrière in de zorg. En daar is Gijs heel blij mee.

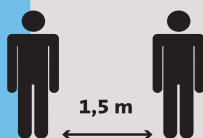
**‘Mijn weg
naar een
droombaan
in de zorg
verliep
moeizaam’**

Extra handen tijdlijn

2020

Februari
eerste coronabesmetting
in Nederland

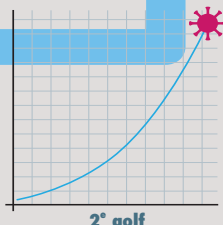

Maart
landelijke maatregelen
worden ingevoerd

**extra
handen
voordezorg.nl**

Maart
Extra handen voor de zorg wordt
opgericht om oud-zorgprofessionals
bij te laten springen in de zorg

Juni
iedereen kan
zich laten testen

Oktober
tweede golf zet in

December
Extra handen voor de
zorg opent een landelijke
crisislijn die zeven dagen
per week bereikbaar is
om extra personeel aan
te vragen

November
ook mensen zonder
zorgervaring kunnen
zich bij Extra handen
voor de zorg
aanmelden

November
verzwaring en verlenging
van de lockdown

December
een professioneel team van
recruiters gaat aan de slag
bij Extra handen voor de zorg

2021

Januari
Nederland begint
met het vaccineren

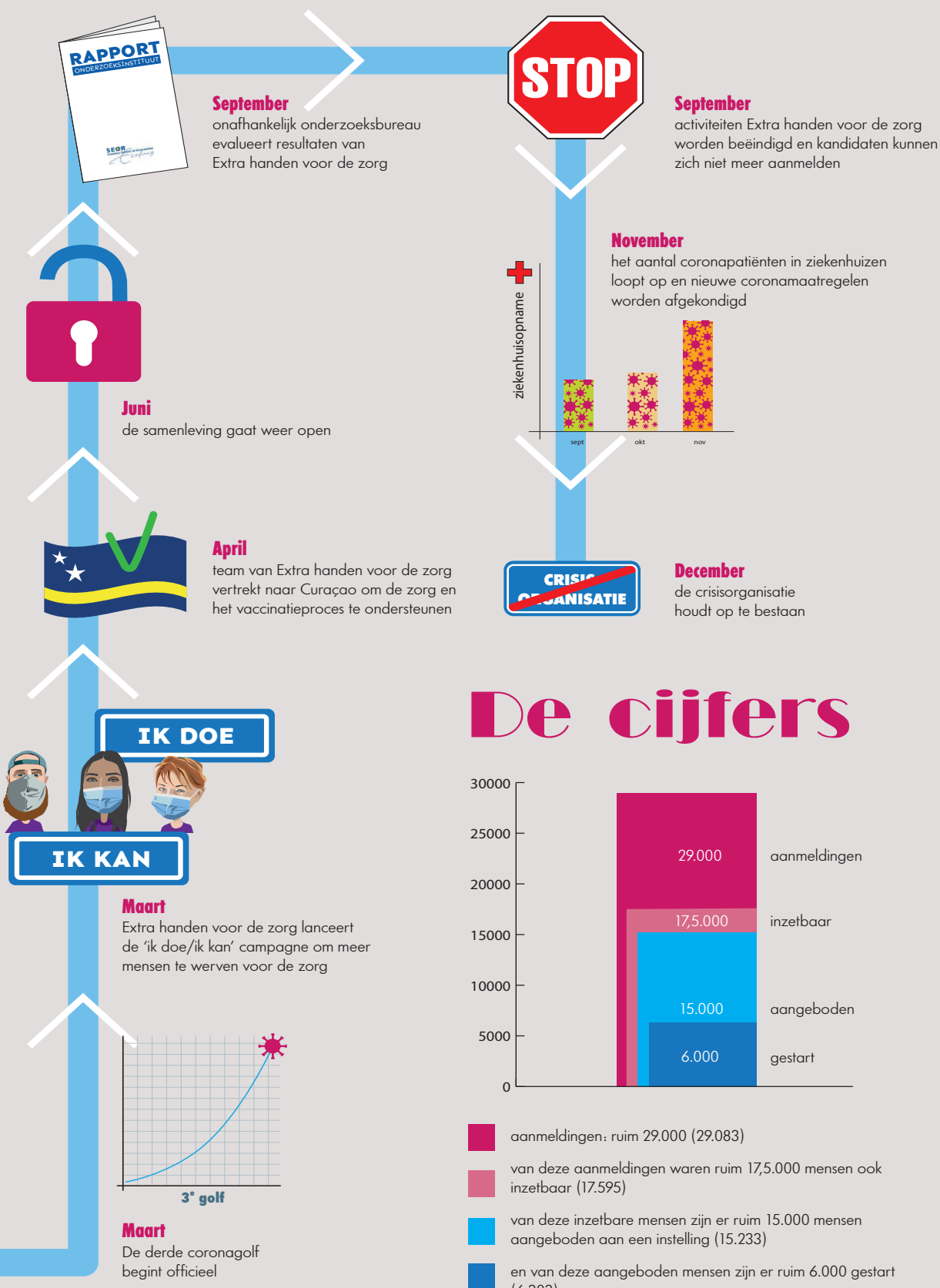

Januari
gesubsidieerde
coronabaten kunnen
door zorgorganisaties
worden ingezet

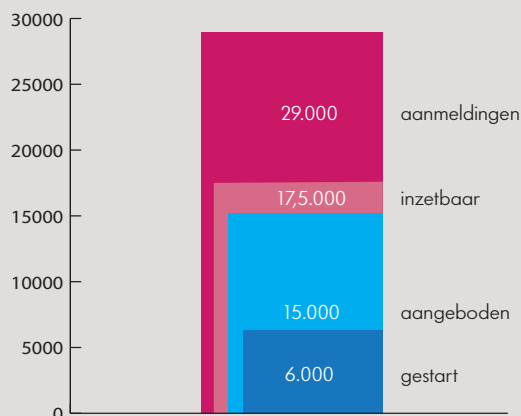

Februari
Extra handen voor de zorg
werft medisch studenten via
een landelijke campagne

ER IS VEEL GEBEURD TIJDENS DE CORONACRISIS. IN NEDERLAND EN BIJ EXTRA HANDEN VOOR DE ZORG. DEZE TIJDLIJN GEEFT EEN AANTAL RELEVANTE GEBEURTENISSEN OP EEN OVERZICHTELIJKE MANIER WEER.

De cijfers

- aanmeldingen: ruim 29.000 (29.083)
- van deze aanmeldingen waren ruim 17,5.000 mensen ook inzetbaar (17.595)
- van deze inzetbare mensen zijn er ruim 15.000 mensen aangeboden aan een instelling (15.233)
- en van deze aangeboden mensen zijn er ruim 6.000 gestart (6.303)

match

Uitdaging en hoogtepunten van anderhalf jaar matches

Vanaf het begin van de coronacrisis is Extra handen voor de zorg actief. Eerst nog niet onder die naam, maar het koppelen van personeel aan organisaties is altijd het uitgangspunt geweest. Het project verliep niet zonder slag of stoot, maar kent ook veel mooie momenten. Projectleiders en recruiters blikken terug.

Marlous van Os, projectleider bij de Brabantse werkgeversorganisatie Transvorm was een van de eerste betrokkenen bij het project. In Noord-Brabant, op dat moment het epicentrum van corona in Nederland, was de nood het hoogst. Het begon allemaal met een 'houtje-touwtje' systeem zonder structuur. Marlous: 'In maart 2020 hadden we een uitgebreide lijst met kandidaten die graag de zorg wilden ondersteunen. Maar we wisten toen nog helemaal niet wat de behoefte van zorgorganisaties was.' Het was een kwestie van veel bellen, afstemmen en maatwerk leveren.

In een stroomversnelling

Niet lang daarna werd Extra handen voor de zorg landelijk uitgerold om de samenwerking tussen de regio's te bevorderen. Marlous: 'Dat was nodig, omdat bijvoorbeeld voor een zorgorganisatie in Den Bosch ook een kandidaat uit Gelderland kon komen.' Het systeem is geprofessionaliseerd om meer overzicht te creëren en alles te stroomlijnen.

Tijdens de tweede coronagolf, in november 2020, werd de organisatie aangevuld met een landelijk projectteam, dat de dagelijkse leiding van het project overnam. Lodewijk de Waard, projectleider op het gebied van matching had geen tijd om rustig op te starten. Hij vertelt: 'We gingen direct hard aan de slag, want de capaciteit om alle aanvragen te verwerken was te laag.' In december startten daarom teams van matchers van de bureaus BMC en Start People. Laurien Kunst, operationeel directeur bij Start People, stuurde zo'n team van matchers aan. Laurien:

'We moesten vooral heel flexibel zijn, zodat we snel konden bijsturen en opschalen waar nodig.'

Feestdagen werden werkdagen

In december 2020 opende Extra handen voor de zorg ook een telefonische crisislijn, zodat zorgorganisaties ook buiten werktijden aanvragen konden indienen. Tijdens kerst stond de telefoon roodgloeiend. Stefan Niemer, één van de coördinerende matchers in het team, belde kandidaten en zorgorganisaties vanaf zijn zolderkamer, terwijl de familie op anderhalve meter afstand rond de kerstboom zat. Stefan: 'Zorgorganisaties zaten met hun handen in het haar en belden ons in paniek op. Het was heel mooi om hen te kunnen helpen, ook tijdens kerst.'

De gematchte kandidaten vonden het geen probleem om tijdens de kerstdagen gebeld te worden. Stefan lacht: 'Een vrouw wachtte niet eens op een bevestiging, maar fietste gelijk naar de desbetreffende locatie om direct te gaan helpen.' Marlous herkent dat: 'De crisis zorgde voor veel saamhorigheid.'

Niet alleen kerst was een piekperiode, ook tijdens het paasweekend van 2021 was er geen tijd om gas terug te nemen. De vraag vanuit het ministerie van VWS om zorgpersoneel naar Curaçao te sturen kwam op Goede Vrijdag binnen. Lodewijk vertelt enthousiast: 'Daar heeft het hele projectteam zich van zijn beste kant laten zien. Alles was in één week geregeld. Van het selecteren van de juiste zorgmedewerkers, het

regelen van vliegtickets, verblijf, VOG's, vaccinaties, noem maar op.' De vrijdag erop vertrokken 45 zorgmedewerkers naar Curaçao om daar de acute coronazorg te ondersteunen.

Flexibiliteit en veerkracht

Er waren de nodige uitdagingen in het project. Stefan: 'Als een zorgorganisatie te weinig personeel aan het werk heeft, is het te druk om nieuwe mensen aan te nemen. Soms duurde het plaatsen van kandidaten daarom langer dan we wilden. Maar uiteindelijk bleek veel meer mogelijk dan we dachten, zoals kleinere contracten en verkorte sollicitatieprocedures.' Marloes vult aan: 'De zorg heeft veel veerkracht om dingen anders te organiseren, maar dat heeft even tijd nodig.'

Toch kijken ze allevier tevreden terug op het project. Alles moest binnen hele korte tijd worden opgezet en steeds lukte het weer. Ondanks het thuiswerken, de onverwachte situaties door corona en kritische berichten in de media. 'Tot op de laatste dag dat we werkzaam zijn geweest, hebben we aanvragen binnen gekregen en mensen gekoppeld,' vertelt Lodewijk. Laurien besluit: 'We hebben alles eruit gehaald wat erin zat.'

**'We begonnen
houtje-touwtje
zonder enige
structuur, we
wisten nog niet
wat de behoefte
was van de
zorgorganisaties'**

Marloes van Os van werkgeversorganisatie Transvorm

BACK TO BASIC

Oud-zorgprofessionals gaven massaal gehoor aan de oproep om hun zorghart weer te laten kloppen. Zij sprongen bij, in de voor hen eens zo vertrouwde zorgomgeving. Drie oude rotten in het vak vertellen hoe het ze vergaan is en of ze de zorg van weleer nog herkennen.

‘HET VUURTJE IS WEER AANGEWAKKERD’

Ilse (55) stopte jaren geleden met haar werk als verpleegkundige vanwege persoonlijke omstandigheden. Ze heeft het werk altijd gemist. Toen corona uitbrak begon haar zorghart weer sneller te kloppen.

Toen Ilse in de krant las dat er mensen gezocht werden om bij te springen in de zorg, ging ze aan. “Ik wilde meteen heel graag helpen! Ik vond dat ik best van waarde zou kunnen zijn. Mijn registratie is niet meer geldig, maar ik kan helpen met eten geven, wassen en andere helpende taken,” vertelt Ilse.

Traantje gelaten

In het begin van de coronacrisis werd vooral gezocht naar gediplomeerd personeel, daar viel Ilse buiten. Daar was ze best teleurgesteld over. “Ik dacht steeds; ik kan heel wat, waarom belt niemand? Gelukkig gebeurt dat uiteindelijk wel en gaat Ilse werken in een woonzorgcentrum.

Ilse werkte op verschillende afdelingen, met en zonder coronabesmettingen. Ondanks dat ze het spannend vond om op de corona-afdeling te werken, gaf ze zich eraan over:

“Ik vond het wennen, maar wel te doen. Alles was netjes geregeld, er was goed beschermingsmateriaal. Daar had ik van te voren naar gevraagd.”

Zoveel mogelijk doen

Het werk bevalt goed. De eerste dag gaf Ilse voornamelijk mensen eten en drinken. De dagen daarna hielp ze mee in de zorg, zoals mensen aankleden en uit bed helpen. “Ik mocht zoveel mogelijk doen, mits het verantwoord was,” aldus Ilse.

Terug naar de zorg

Ilse denkt na of ze weer wil instromen in de zorg. Ze werkt momenteel vrijwillig als gastvrouw voor een organisatie gerelateerd aan de zorg. Dat wil ze zeker blijven doen. Ilse: “Vroeger sprong ik continu in nieuwe dingen. Het kost meer moeite nu, ik merk dat ik ouder word.” Toch is bij Ilse het vuurtje weer aangewakkerd, ze is op zoek naar een passende baan in de zorg. “Zorgmensen voelen zich geroepen, ik sta weer aan!”

Joop geniet van zijn pensioen; zijn vrije tijd, zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Maar toen hij de oproep las om de zorg te helpen, kon de oud-verpleger niet anders dan zijn rust verruilen voor hectiek.

‘NIET ZEUREN, MAAR ZORGEN’

Als hulpverlener in hart en nieren heeft Joop gewerkt in ziekenhuizen, verpleeghuizen en hospices. Zijn ervaring in de zorg is eindeloos en van ongelofelijke waarde. Hij kon dan ook snel aan de slag bij een zorgorganisatie in Zeeland, waar hij ook woont. Het was best weer even wennen als man op een afdeling met alleen maar vrouwelijke cliënten. Maar Joop laat zich niet snel van de wijs brengen. Al snel is het ijs gebroken en wordt hij een onmisbare kracht op de afdeling. “Zorg verlenen zit in je bloed, dat zit in je en daar veranderen de jaren die voorbij gaan niets aan.”

De coronacrisis bracht Frieke na dertig jaar weer terug in de zorg. Ze voelde zich geroepen toen ze hoorde dat Extra handen voor de zorg oud-verpleegkundigen zocht. “Waarschijnlijk ben ik niet nodig, ik ben er al zo lang uit”, dacht Frieke. Al na een week werd ze gebeld om bij te springen.

‘HET IS ALS FIETSEN, JE VERLEERT HET NIET’

Tijdens de crisis werkt Frieke (51) als ondersteunend zorgverlener bij een woonzorgcentrum. Dit doet ze naast haar fulltime baan als administratief medewerker bij een loonbedrijf. Die combinatie is best pittig, maar Frieke doet het graag.

Ze begint op een afdeling voor mensen met een lichamelijke beperking waar gelukkig geen corona is. Daarna werkt ze als helpende op de reguliere afdeling, soms ook met cliënten die corona hebben. “Dan moet ik mij van top tot teen aankleden. En bij de volgende kamer mag alles weer uit, want daar is geen corona.” Dat is wel wennen.

Grote veranderingen

Frieke is het werk niet verleerd: “Het is net als fietsen.” Al is het wel anders dan vroeger; er zijn nu veel hulpmiddelen. Zoals voor het aantrekken van steunkousen en om mensen

te helpen met zitten. “En alles is op de computer, maar dat hoeft ik gelukkig niet te doen. Laat mij maar helpen met de zorg.”

Andere kijk

Frieke kijkt nu anders tegen dingen aan dan dertig jaar geleden. Toen was ze verpleegkundige in het ziekenhuis. “Misschien is het levenservaring, maar ik begrijp de patiënten nu beter. Zeker als ze boos of recalcitrant zijn, omdat ze nog maar weinig kunnen. Vroeger vond ik dat ze gewoon positief moesten blijven, nu snap ik het wel.”

Ik blijf helpen in de zorg

Frieke hoeft niet terug naar de zorg, maar ze vindt het heerlijk om af en toe bij te springen. Bij het woonzorgcentrum willen ze haar ook niet kwijt; ze heeft een 0-uren contract. “Voorlopig blijf ik het combineren met mijn vaste baan. Het werk is heerlijk, ik haal er veel voldoening uit.”

Onvermoeibaar

Ook in de tweede golf wordt hij ingezet. Deze keer gaat hij aan de slag op een speciale cohort-afdeling in een verpleeghuis. Behoorlijk heftig, maar Joop gaat ondanks de nodige risico's onvermoeibaar door. Ook als er verpleegkundigen worden gezocht voor de GGD-priklocaties is Joop van de partij. “Mijn inzet is nú hard nodig, dus ik doe wat ik kan. Mijn brede ervaring maakt dat ik overal in kan springen.”

Cijfers versus zorg

Joop herkent nog een pijnpunt van vroeger. “Nee zeggen is niet besteed aan zorgprofessionals. Toen niet en nu niet. Als iemand uitvalt, neem je er als collega een bed bij. Wij zetten het belang van patiënten

altijd voorop. Helaas kan dat voor een zorgbestuurder ten onrechte het bewijs zijn dat het ook met minder mensen kan. Dit verschil in benadering van cijfers versus zorg maakt dat er niet snel wat verandert en de werkdruk hoog blijft.”

Fotografie

Zolang de zorg Joop nodig heeft, blijft hij helpen. Keert de rust in zorgland weer wat terug dan gaat zijn aandacht weer naar zijn vrouw en (klein)kinderen. En hij haalt zijn camera onder het stof vandaan en gaat weer verder met zijn hobby fotograferen. Daar kan hij ook ontzettend van genieten.

INSTROMEN IN DE ZORG

HANNAH STAPT OVER VAN DE HORECA NAAR HET ZIEKENHUIS

Hannah werkt in een hotel waar ze alle evenementen organiseert. Door de coronacrisis viel van de ene op de andere dag al haar werk weg. Ze zat thuis en zag de ellende die het virus veroorzaakte. 'Ik voelde mij zo nutteloos, ik wilde iets doen, iets voor iemand betekenen. Ik had geen idee wat, dus bleef ik gelaten kijken naar wat er om mij heen gebeurde.' vertelt Hannah.

Bevijn het
verhaal van
Hannah

Als de eerste coronagolf afneemt, gaat ze weer aan de slag in het hotel; de vraag naar events trekt aan en daar is ze blij mee. Maar dan komt ze weer thuis te zitten en de vooruitzichten van de tweede golf zijn niet best. 'In die periode kwam mijn werkgever in contact met Extra handen voor de zorg. Ze vroegen of ik bereid was om tijdelijk de zorg te ondersteunen en dat wilde ik.'

Hannah zet haar eerste stappen in de zorg in een verzorgingshuis. Ze komt te werken op een huiskamer. 'Dat ik echt het verschil kan maken voor iemand, dat vind ik zo mooi. Ik had weleens eerder gedacht om in de zorg te werken, maar deze ervaring was het zetje dat ik nodig had om een carrièreswitch te maken. Ik ben er trots op dat ik nu de duale opleiding hbo verpleegkunde volg in het UMC Utrecht.'

DE WERKDruk IS GIGANTISCH HOOG

Een prachtig resultaat dat Hannah nu de overstap naar de zorg maakt. 'Ik heb er goed over nagedacht, want ik beseft ook dat de zorg geen 9 tot 5 baan is en de werkdruk is gigantisch hoog. Toch is de zorg waar mijn hart ligt en daarom ga ik er echt voor.' Het klinkt als een logische stap in haar leven. Maar instromen in de zorg is niet voor iedereen weggelegd, ervaart Hannah. 'Ik heb ook een hypotheek die ik gewoon iedere maand moet betalen'

Er zijn geen subsidies om de opleiding te volgen. 'De opleiding wordt betaald en je krijgt een vergoeding, maar die dekt niet alle kosten. Ik heb mijn maandelijkse vaste uitgaven en de hypotheek moet worden betaald, dat moet je uit eigen zak financieren. Ik heb naast mijn studie een bijbaan en mijn vriend springt bij waar nodig. Wij gaan er financieel een stuk op achteruit komende jaren, maar dat vindt hij geen probleem. Hij weet dat ik deze overstap echt heel graag wil maken.'

'Maak het makkelijker om de zorg in te gaan'

TIJFELS WEGNEMEN

Hannah is ontzettend blij dat zij de mogelijkheid heeft om de opleiding te volgen om verpleegkundige te worden. Ze beseft ook dat niet iedereen in deze luxe positie zit. 'Extra subsidies beschikbaar stellen, neemt veel twijfels weg om echt die stap verder te zetten. Ik denk dat er echt veel meer mensen zijn, die dan graag in de zorg willen komen werken.'

Uit gesprekken met zorgcollega's maakt Hannah op dat er behoefte is aan mensen met levenservaring. 'Maar deze mensen hebben vaak al een ingericht leven. Ze hebben een hypotheek, kinderen en andere verantwoordelijkheden. Die schuif je niet zomaar aan de kant. Om te kunnen omscholen tot zorgprofessional moet je een financiële drempel over en je leven omgooien naar een branche die 24/7 draait. En dat vraagt meer dan alleen het volgen van je hart'. Haal die drempels weg, zodat meer mensen in kunnen stromen in de zorg, is het pleidooi van Hannah.

Tijdelijk aan de slag IN DE ZORG

Maart 2021. Het virus blijft om zich heen grijpen. Het aantal besmettingen in onder meer verzorgings- en verpleeghuizen blijft hoog. Er zijn te weinig handen aan het bed inzetbaar en tegelijkertijd droogt het werk in andere sectoren op. Het ministerie van VWS ziet hierin een kans voor de zorg en roept een subsidie in het leven voor zogeheten coronabanen.

Coronabanen zijn tijdelijke, gesubsidieerde banen waarmee mensen zonder zorgdiploma kunnen ondersteunen in de zorgsector. Tijdens de tweede en derde coronagolf zijn op deze manier veel mensen aan de slag gegaan in zorgondersteunende functies, zoals gastheer of gastvrouw, portier, schenken van koffie en helpen bij aankleden. De subsidie vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport maakte het voor zorgorganisaties mogelijk om dit extra personeel in te zetten.

Meer dan 350 zorgorganisaties hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om gesubsidieerde extra handen in te zetten. Gedurende de subsidieperiode zijn ruim 4.000 mensen vanuit een coronabaan aan de slag gegaan in een zorgorganisatie. Een deel van deze mensen wil langdurig instromen in de zorg door een aanvullende opleiding te gaan volgen. Maar ook tijdelijke medewerkers zijn van groot belang geweest. Zij zijn nu weer (volledig of gedeeltelijk) teruggekeerd naar hun eigen werk, maar hebben waardevolle hulp geboden en zelf een leerzame ervaring opgedaan. Lisse, Yvet en Angel delen hun verhaal.

Lisse Wesselink - masterstudent Psychologie

tijdelijk gewerkt als zorgondersteuner in de ouderenzorg

Tijdens de coronacrisis studeerde Lisse, zoals veel studenten, thuis op haar kamer. 'Ik voelde mij nutteloos en wilde meer doen,' vertelt Lisse. Ze vervolgt: 'Daarom meldde ik me aan bij Extra handen voor de zorg. Het maakte mij niet uit wat ik moest doen, maar uiteindelijk werd ik gevraagd op basis van mijn vooropleiding hbo Toegepaste Psychologie.' Ze bood het personeel, de bewoners en hun familie een luisterend oor om hun zorgen te uiten. Deze waardevolle werkervaring neemt ze dankbaar mee in het vervolg van haar studie en verdere loopbaan.

Yvet van den Heuvel - eigenaar sportstudio

gedeeltelijk gewerkt als begeleider in de daklozenopvang

Toen Yvet haar sportstudio tijdens de eerste lockdown moest sluiten, kwam ze al snel bij Extra handen voor de zorg terecht. Yvet vertelt enthousiast: 'Ik schreef me gelijk in en volgde de Nationale Zorgklas. Ik werd uiteindelijk gevraagd voor een coronabaan in de daklozenopvang. Dat was een verrassende plek!' Ze hielp bij het eten en de begeleiding op verschillende locaties. Omdat ze zoveel plezier in het werk had, solliciteerde ze na een half jaar op een interne vacature. Yvet: 'Ik had het nooit verwacht, maar het is mooi om dit te combineren met mijn sportschool.'

Angel Maduro - DJ

tijdelijk gewerkt als woonassistent
bij een woonzorgcentrum

Normaal treedt Angel, beter bekend als D'Maduro, op als DJ in binnen- en buitenland. Toen alle evenementen en festivals werden afgelast, besloot hij om te gaan helpen in de zorg. 'Ik was altijd al geïnteresseerd in de zorg, dus ik dacht: waarom niet? Het is zeker cool werk,' aldus Angel. In plaats van een publiek van een paar duizend mensen, werkte Angel in het woonzorgcentrum met een handjevol bewoners. Angel: 'Dat voelt ook een beetje als een optreden!' Toch mist hij het werken in de muziek en pakt dat straks graag weer op.

Dat de dingen die we niet kunnen veranderen, ons veranderen heeft Covid meer dan bevestigd. In korte tijd nam de druk op de zorg enorm toe. Zorgorganisaties lieten veranderkracht zien en bundelden hun krachten; het gevoel van saamhorigheid groeide. Allemaal met één doel voor ogen.

‘Ik zie het als stageperiode voor wat nog op ons afkomt’

Jacqueline Stuurstraat is directeur van de RotterdamseZorg, een van de bij RegioPlus aangesloten regionale werkgeversorganisaties, die werkt aan voldoende en goed opgeleide medewerkers voor zorg- en welzijnsorganisaties. Zij deelt haar ervaringen tijdens de coronacrisis, neemt ons mee in haar overweging en richt haar blik op de toekomst.

KRAPPE ARBEIDSMARKT

Op dit moment werkt één op de zeven mensen in de zorg. Om de toenemende zorgvraag op eenzelfde wijze in te kunnen vullen, moet dat in 2030 één op de vier mensen zijn. ‘Dat is onhaalbaar, maar tegelijkertijd is het wel de opgave die voor ons ligt. Met hetzelfde aantal of zelfs minder mensen een groeiend aantal mensen met een zorgvraag helpen. Dat is niet nieuw. We kampen al tijden met een krappe arbeidsmarkt; vacatures die niet ingevuld worden, wachtlijsten die oplopen en behandelingen die worden uitgesteld. Het was al spannend én toen kwam Covid. Dan zie je opeens wat moet én kan gebeuren’, zegt Jacqueline.

VEERKRACHTIGE ZORG

De zorgsector liet zich onder druk van het coronavirus van een veerkrachtige kant zien. ‘We gingen digitaal werken, functies differentiëren, versneld mensen omscholen en deeltaken aan anderen leren. Maar organisaties werkten ook nauw samen om de spreiding van patiënten en personeel goed te regelen, zodat er doorstroom kwam’, aldus Jacqueline. ‘Een mooi voorbeeld vind ik het ontstaan van coronacentra. In eerste instantie wilde iedere organisatie er zelf een openen. Gaandeweg

beseften bestuurders dat het veel logischer was om regionale coronacentra op te zetten. Organisaties overlegden om patiënten van elkaar over te nemen en regionale coronacentra werden gespecialiseerde locaties gemaakt.’

GEEN MENSEN, MAAR DIPLOMA’S

Samen met Extra handen voor de zorg hebben de regionale werkgeversorganisaties veel nieuwe mensen naar de zorg geholpen, ook mensen zonder zorgdiploma. ‘Dat was interessant in een sector waar kwalificaties bijzonder belangrijk zijn. Cru gezegd zoeken we in de zorg geen mensen, maar diploma’s. En nu was er zo’n grote vraag dat we ook mensen hebben moeten inzetten die hun kwalificaties niet of niet meer up-to-date hadden.’ Er zijn veel mensen geplaatst, maar minder dan er beschikbaar waren. ‘Vooral mensen die weinig uren konden werken of die echt veel kwalificaties misten, werden niet altijd geaccepteerd door zorgorganisaties. Begrijpelijk als je weet onder welke enorme druk de sector staat en de uitdagingen waar de zorgprofessionals elke dag mee moeten dealen. Dan brengt de inzet

van niet gekwalificeerde mensen een te grote begeleidingsvraag met zich mee.’

ALLEEN MEDISCHE HANDELINGEN

Tijdens de piek hebben mensen zonder passend zorgdiploma taken overgenomen om zorgprofessionals te ontlasten. In de subsidie voor deze coronabanen werd een deel begeleiding gefinancierd. Toch ziet Jacqueline hierin niet meteen de hele oplossing. ‘Taakdifferentiatie vind ik ingewikkeld. We hebben de functies soms zo uitgekleeft, dat de essentie eruit is. Als je in de primaire zorg zit, vind je het contact met mensen belangrijk. En je wilt dan niet dat een ander het gesprek met jouw cliënt voert en dat jij de hele dag alleen medische handelingen uitvoert. Ik geloof nooit dat we daar zorgprofessionals mee gaan behouden. Ik denk veel meer in integrale verantwoordelijkheid geven, vakmanschap leidend laten zijn en kijken welke taken mensen kunnen uitvoeren binnen een gedifferentieerd team van hoog tot laag gekwalificeerden.’

EXACT DEZELFDE FOCUS

De ervaring die we tijdens de coronacrisis opdoen, is volgens Jacqueline een mooie doorkijk naar wat er gebeurt als de zorgvraag opeens toeneemt. Toch beseft zij dat de uitdagingen die komen niet één op één vergelijkbaar zijn met de coronasituatie. ‘Het ging zo goed omdat we allemaal exact dezelfde focus en maatschappelijke opgave hadden. Dat is nu niet zo, want Covid-zorg verlenen is niet meer het enige dat we te doen hebben. Er spelen nu weer andere belangen, die gedurende de crisis op de achtergrond lagen. Ik geloof wel dat we elementen gaan vasthouden maar niet alles, dat kan misschien ook niet.’

ZORG VAN DE TOEKOMST

De RotterdamseZorg heeft een verkenning naar zorg van de toekomst gedaan. Daaruit komen elementen waarop we zouden moeten inzetten. ‘Ten eerste digitalisering en innovatie. Meer zorg op afstand en slimme monitoring, zodat één professional voor meerdere patiënten kan zorgen. Ten tweede worden we uitgedaagd om de zorg in de regio anders te organiseren. Zoals mantelzorgers meer in hun rol zetten en met elkaar bespreken waar we onze schaarse professional inzetten. Ten derde zal de focus verlegd worden naar preventie en het verminderen en voorkomen van de vraag naar zorg. Onze huidige leefstijl levert veel gezondheidsproblemen, dat kunnen we beïnvloeden. Het is niet makkelijk, maar het kan.’

SLECHTS 20 EURO VOOR PREVENTIE

Ik hoorde dat van iedere 5.000 euro aan zorg die we besteden per burger, maar 20 euro naar preventie gaat. Daar is nog veel te winnen. Tot slot moeten we de zorgprofessional en hun vakmanschap weer echt centraal zetten. De interactie van de zorgprofessional met de zorgvrager is de essentie, dat vormt de basis, daar ligt de bedoeling. Zij weten als geen ander wat voor die specifieke patiënt of cliënt helpend is.

**‘Om de toenemende
zorgvraag aan te
kunnen, moet in
2030 één op de
vier mensen in
de zorg werken’**

Hoe mooi zou het zijn als zij de ruimte krijgen om hun rol te pakken en dat de organisatie daar dienend aan is. Dat vraagt vakmanschap en vraagt meer dialoog met de zorgprofessionals. Nog beter luisteren naar wat zij nodig hebben en samen zorgen dat iedereen weer plezier in het werk krijgt.'

KRACHTEN BUNDELEN

'Met wat er op ons afkomt is samenwerking in de regio noodzakelijk. Het probleem is zo groot en de oplossingsrichtingen zo complex, dat vraagt om een omslagpunt. Een punt waarop we beseffen dat we de professionals die we zoeken niet meer voldoende gaan vinden. En dat als je personeel wegtrekt bij een andere organisatie, je dan ook de patiënten of cliënten erbij krijgen, die aldaar geen zorg kunnen krijgen. Dat erkennen leert dat we onze krachten moeten bundelen. Die omslag zie ik komen en Covid heeft dat versneld. We hebben stage kunnen lopen en mogen leren voor de toekomst', vervolgt Jacqueline positief.

'Hoeveel kopjes koffie wil je de mensen aanbieden?'

MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Wat hoopt Jacqueline dat de zorgsector meeneemt uit de crisis. 'Ik zie het breder dan alleen de zorg. Om de zorg voor iedereen toegankelijk te houden, moeten we ook een beroep doen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van burgers. Iedereen die opgenomen wordt in een zorgorganisatie, of dat nou een ziekenhuis, verpleeghuis of GGZ-instelling is, heeft vaak een complexe zorgvraag. Daar is maar heel beperkt ruimte voor ongekwalificeerd personeel. Hoeveel kopjes koffie wil je de mensen daar aanbieden? De andere kant is, dat er steeds meer mensen langer thuis blijven wonen met een lichte zorgvraag. Daar kan de buurt wat betekenen: boodschapje doen, kopje koffie drinken, medicijnen halen en noem maar op. Daar liggen ook sleutels voor preventie en baankansen. Ik hoop dat we beter beseffen dat het om ons allemaal gaat en wat wij daar zelf in kunnen betekenen. Dat we over onze eigen belangen heen stappen om voor het grote maatschappelijke belang te gaan. We willen uiteindelijk allemaal snel geholpen worden als we zorg nodig hebben.'

Gesubsidieerde coronabananen

Heel fijn, maar dan?

Bij Aafje, een ouderenzorgorganisatie met 6.000 medewerkers in de regio Groot-Rotterdam zijn maar liefst 84 mensen aan de slag gegaan vanuit een coronabaan. Tineke de Visser werkt op de afdeling Mens & Organisatie als projectleider en manager van de Aafje Academie en vertelt over haar ervaring.

“Nadat duidelijk werd dat de crisis zo omvangrijk was dat ons zorgpersoneel het niet meer bij kon benen, waren letterlijk extra handen nodig. Het liefst heb je ‘zorghanden’, maar dat was niet realiseerbaar. Extra handen voor de zorg stimuleerde ons om mensen in te zetten die taken konden oppakken rondom de zorg. Zodat onze medewerkers konden focussen op zorgtaken”, vertelt Tineke. Extra handen voor de zorg sprong snel in op de behoefte en bood Aafje mensen aan met de juiste competenties.

RUIMTE EN LICHT

De subsidieregeling van VWS bood hierbij ruimte, licht Tineke toe. “We moesten niet langer denken in functies, maar omschakelen naar meer taakgericht werken. Mensen konden vanuit een coronabaan prima helpen bij het eten en drinken, gastvrouw zijn voor bezoek, een rondje lopen met bewoners of facilitaire taken uitvoeren. Dit ging zelfs boven verwachting goed, omdat de meesten soortgelijke competenties hadden opgedaan tijdens hun werk in de horeca, logistieke sector

of het toerisme.” In korte tijd startten ruim tachtig mensen met een coronabaan. Zij doorliepen een verkorte opleiding voor deelkwalificaties en werden daarna direct ingezet. Tineke is ontzettend blij met de mensen die aan het werk zijn gegaan.

CORONABAAN

“Een coronabaan is tijdelijk, maar het is ook een kans om mensen kennis te laten maken met de zorg. Er zijn veel mensen die in een andere sector werkten en al interesse hadden in de zorg, zij hebben nu de stap gewaagd. En dat is ontzettend waardevol voor de zorgsector, zeker met de personeelstekorten die er toch al zijn. Het biedt een kans om mensen om te scholen en langdurig in te laten stromen in de zorg.”

SUBSIDIE

De subsidie gaf lucht tijdens de coronacrisis, maar biedt geen langdurige oplossing. In het subsidiebedrag zat deels een vergoeding voor begeleiders van mensen met een coronabaan. Dat is wel iets waar Tineke tegenaan loopt nu de subsidie is afgelopen. “Hier botst beleid met de praktijk. We hebben mensen geënthousiasmeerd, opgeleid en ervaring laten op doen. Maar na zes maanden stopte de subsidie en moet de zorgorganisatie deze mensen plus begeleiders zelf betalen. Dat vraagt om creativiteit van ons als organisaties.”

‘In korte tijd startten ruim 80 mensen met een coronabaan bij Aafje’

Tineke de Visser van zorgorganisatie Aafje

Extra handen voor Curaçao

Het eiland dat we kennen van de stralende zon, wuivende palmbomen en schitterende blauwe zee werd april 2021 gekenmerkt door een ander beeld.

Atalay Uslu, oprichter van touroperator
Corendon deelt zijn verbazing over Extra
handen voor de zorg

Curaçao beleefde wat Nederland en andere landen een jaar eerder meemaakten in hun ziekenhuizen; het aantal coronapatiënten steeg zo snel dat de zorg het niet meer bij kon benen.

Het ziekenhuis op het eiland, het Curaçao Medical Centre, schortte alle niet-spoedeisende operaties noodgedwongen op om zorgpersoneel vrij te maken voor de behandeling van Covid-19-patiënten. De situatie was alarmerend en via het ministerie van VWS deden zorgorganisaties op Curaçao een aanvraag om met spoed extra verpleegkundigen, artsen, laboranten, vaccineerders en apothekersassistenten naar het eiland te sturen.

De aanvraag kwam op Goede Vrijdag bij Extra handen voor de zorg binnen. Direct werd alles op alles gezet om dit voor elkaar te krijgen. Mensen die zich al hadden aangemeld om te helpen in de zorg werden persoonlijk benaderd en via LinkedIn en Facebook werd de oproep wereldkundig gemaakt. De reacties stroomden binnen; in twee dagen tijd meldden meer dan 400 (oud)zorgverleners zich aan om de acute coronazorg in Caribisch Nederland te ondersteunen. Zij waren bereid om binnen een week alles achter zich te laten om te vertrekken naar Curaçao.

Na een zorgvuldige screening werd een team van 45 zorgverleners samengesteld. Extra handen voor de zorg regelde voor het team de vaccinatie voor vertrek, hun werkvergunning, huisvesting en alle andere zaken die nodig waren om zo snel en goed mogelijk zorg te kunnen bieden in Caribisch Nederland. Op vrijdag, een week nadat de aanvraag was ingediend, stapten zij op het vliegtuig naar Curaçao om daar een aantal weken de zorg te ondersteunen. Met positief resultaat, gelukkig.

IN EEN WEEK MELDDEN

400

ZORGVERLENERS ZICH
AAN OM TE HELPEN IN
CARIBISCH NEDERLAND

JOLANDA (50) EN HAAR
DOCHTER CELINE (21)
DELEN HUN PASSIE VOOR
DE ZORG. SAMEN REISDEN
ZIJ AF NAAR CURACAO
OM DAAR TE HELPEN IN
HET ZIEKENHUIS EN
BIJ HET VACCINEREN.

Zien waar Jolanda en Celine gewerkt hebben op Curaçao?
Scan deze qr-code met je smartphone.

Moeder & dochter helpen op Curaçao tijdens code zwart

‘Het is typisch iets voor ons om dit samen te doen,’ vertelt Celine lachend. Ze deelt haar passie voor de zorg met haar moeder Jolanda. Samen vertrokken ze in april 2021 voor vijf weken naar Curaçao om de acute covidzorg te ondersteunen. Als verpleegkundige werkte Celine in het ziekenhuis en als verzorgende hielp Jolanda zowel bij het vaccineren als in de verpleeghuiszorg.

Werken op een covid-afdeling

Jolanda Veldhuis schreef zich tijdens de eerste coronagolf in bij Extra handen voor de zorg. Maar door haar werk op een covid-afdeling had ze toch geen ruimte om ergens anders extra bij te springen. Ze bleef ingeschreven staan met het idee dat ze misschien later alsnog kon helpen. Dat bleek het geval te zijn.

Oplopende besmettingen

Bijna een jaar later, vlak voor Pasen, krijgt Jolanda een e-mail met de vraag om te ondersteunen bij de coronazorg op Curaçao. Op dat moment is de situatie op het Caribische eiland zeer acuut. Het aantal besmettingen loopt snel op en de IC van het ziekenhuis kan de opnames van coronapatiënten nauwelijks aan. Jolanda hoeft niet lang na te denken. Ze mailt terug dat ze graag mee wil. Ze moet alleen nog toestemming krijgen van haar leidinggevende en dat kan ze pas na de feestdagen vragen.

Halsoverkop vertrokken

Ze stuurt gelijk een appje naar haar dochter Celine. Celine is verpleegkundige op detacheringsbasis en zit op dat moment tussen twee opdrachten in. Ook zij meldt zich direct aan. ‘Zo’n kans krijg je bijna nooit,’ aldus Celine. Na een heleboel geregeld, stappen ze een paar dagen later samen op het vliegtuig met bestemming Willemstad.

Vaccineren in snel tempo

Jolanda heeft op Curaçao drie weken gevaccineerd en twee weken in de verpleeghuiszorg gewerkt. Het vaccineren verliep qua organisatie anders dan in Nederland. Jolanda: ‘Het ging heel ongedwongen, maar ook in snel tempo. Alles was heel goed georganiseerd, iedereen vanaf 18 jaar mocht komen.’ Het werk in het verpleeghuis was even wennen. Het was zoeken naar haar plek in het team en de manier van werken,

maar ze kon al snel volledig meedraaien in de zorg. Ook hielp ze mee met het ordenen van de administratie en begeleidde ze collega’s.

Reguliere zorg oppakken

Celine werkte vijf weken in het Curaçao Medical Center op de psychiatrie afdeling. In het ziekenhuis was op dat moment alle zorg opgeschort, omdat de bedden nodig waren voor covidpatiënten. Celine vertelt trots over haar werkzaamheden: ‘Ik heb er bijvoorbeeld voor gezorgd dat patiënten met zuurstof konden afbouwen en weer naar huis mochten. Sommigen lagen al twee weken in het ziekenhuis. Dat je daaraan kunt bijdragen, is heel mooi. Vlak voordat ze naar huis ging, werd de reguliere zorg weer langzaam opgepakt.’

In totaal vertrok op verzoek vanuit Curaçao en het ministerie van VWS een team van 45 verpleegkundigen, artsen, vaccinatiemedewerkers en ondersteunend personeel naar Curaçao. Jolanda en Celine zijn heel dankbaar dat ze onderdeel waren van dit team. Celine besluit: ‘Je kunt wel met je moeder op vakantie gaan, maar dat je samen voor je werk op reis gaat, is echt uniek.’

‘Alle zorg was opgeschort op het eiland, zo bijzonder dat wij samen in deze crisis konden helpen’

Lokaal initiatief groeit uit tot landelijke inzet van studenten

STUDENTEN ZATEN OPEENS THUIS TOEN IN MAART 2020 HET ONDERWIJS WERD STILGELEGD. DE ZORG STOND ONDERTUSSEN ONDER GROTE DRUK. RAZENDSNEL WERD COVID VRIJWILLIGER OPGERICHT; EEN GROENINGS INITIATIEF DAT MEDISCH STUDENTEN AAN WERK HIELP BIJ LOKALE ZORGORGANISATIES. DIT GROEIDE UIT TOT EEN SAMENWERKING MET EXTRA HANDEN VOOR DE ZORG, WAARBIJ HONDERDEN ZORGSTUDENTEN IN HET HELE LAND ZIJN INGEZET.

Joppe Vodegel is geneeskundestudent aan de Rijksuniversiteit Groningen en adviserend studentlid van de Raad van Bestuur van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Daarnaast was hij projectleider van Covid Vrijwilliger, het platform dat mbo-, hbo- en wo-studenten inzette bij zorgorganisaties in Noord-Nederland. Joppe: 'We wilden graag zorgorganisaties in de hele regio helpen. Met ondersteuning van het UMCG zijn we dit platform gestart.'

SAMEN MEER BEREIKEN

In de eerste golf opereerde Covid Vrijwilliger zelfstandig, maar vanaf de tweede golf ontstond er een samenwerking met ZorgpleinNoord, de werkgeversorganisatie Zorg en Welzijn in Noord-Nederland. Aart Venema, coördinator van het regionale Extra handen-

punt bij ZorgpleinNoord, was direct enthousiast over de inzet van studenten. 'In de eerste golf lag de focus vooral op het inzetten van oud-zorgprofessionals. In de latere golven kwam steeds meer vraag naar mensen zonder zorgdiploma om zorgpersoneel te ondersteunen. We stelden voor om ook landelijk studenten in te zetten, zoals Covid Vrijwilliger al op lokaal niveau deed,' vertelt Aart. Dat idee werd door Extra handen voor de zorg en het ministerie van VWS positief ontvangen en de landelijke uitrol werd groots ingezet.

FLEXIBELE OPLOSSINGEN

Hoewel studenten nog geen diploma hebben, hebben ze al veel kennis en vaardigheden opgedaan. 'Ze zijn flexibel qua inzetbare uren en in het aanleren van nieuwe handelingen,' aldus Aart en Joppe. Joppe vervolgt: 'Boven-

dien vonden studenten het vaak geen probleem om op een corona-afdeling te werken, terwijl de meeste gepensioneerde zorgprofessionals dat liever niet wilden.' Ook was er veel contact tussen studenten van verschillende zorgopleidingen. Joppe: 'Studenten hebben ervaren hoe leuk het is om met studenten van andere opleidingen samen te werken. Ze kunnen veel van elkaar leren, hopelijk helpt dat in de toekomst ook op de werkvloer.'

Ook veel zorgorganisaties bleken flexibel. Aart vertelt hier verheugd over: 'Zorgorganisaties op afgelegen locaties hadden moeite met het vinden van studenten. Gelukkig dachten zij actief mee in oplossingen. Zo werden er bijvoorbeeld studenten met busjes vanuit Groningen vervoerd naar Delfzijl, om daar te kunnen werken.'

GELEERDE LESSEN

Waar ze in het project tegenaan liepen, is dat er geen standaard richtlijnen zijn welke medische vaardigheden studenten na een bepaald studiejaar wel en niet mogen uitvoeren. Joppe: 'Het vastleggen van vaardigheden is versnipperd in Nederland. Onderwijsinstellingen zijn terughoudend om hier uitspraken over te doen. Gelukkig waren er versoepelingen vanuit de overheid, zodat niet voor alle werkzaamheden een diploma nodig was.' Aart vult Joppe aan: 'We moeten niet alleen kijken naar diploma's, maar vooral naar opgedane ervaring en kennis. Dat probeerden wij al zoveel mogelijk te doen, maar het is beter als het hele zorgstelsel daarop wordt ingericht.'

BREDER PERSPECTIEF OP ZORG

Aart is aan het onderzoeken hoe op lange termijn de samenwerking tussen de werkgeversorganisaties en studenten kan blijven bestaan, bijvoorbeeld als weekendkrachten en in de vakantieperiodes. Joppe is daar positief over: 'Veel geneeskundestudenten willen graag chirurg of kinderarts worden, dat heeft een hoge aantrekkingskracht. Nu hebben ze gezien dat de ouderenzorg, waar de meeste studenten zijn ingezet tijdens de coronacrisis, ook heel interessant is. Hun perspectief op de zorg is breder geworden.'

ENORM GEWAARDEERD

Aart en Joppe kijken positief terug op het project. Het was veel leren tijdens lange werkdagen. Maar de dankbaarheid van studenten en zorgorganisaties is ze bijgebleven. Aart: 'Als het voorstellen lukt en een zorgorganisatie is geholpen met een extra persoon die komt helpen, dan vond ik het niet erg om de avond door te werken.'

Joppe is het daar helemaal mee eens: 'Studenten hadden het in deze periode zwaar, maar in de zorg werden ze juist enorm gewaardeerd. Ook kwamen jongeren vaak negatief in het nieuws vanwege vakanties en feestjes, maar deze studenten hebben zich tijdens de coronacrisis keihard ingezet voor de zorg.'

**'we wilden graag
zorgorganisaties
in de hele regio
helpen'**

Aart Venema van werkgeversorganisatie ZorgpleinNoord

**Volg jij een opleiding
in zorg of welzijn?**

Wij hebben dé bijbaan voor jou!

meld je aan

In twee dagen meldden zich dankzij een online campagne 600 medische studenten aan om direct te helpen.

**stop met scrollen
start met helpen**

In de daaropvolgende maanden werden studenten in meer dan 50 organisaties ingezet om de zorg te ondersteunen.

Zorgstudent!
Op zoek naar
een bijbaan?
**swipe de zorg
naar rechts** ♥

vind je match

Een waardevolle ervaring voor studenten en een welkome aanvulling in de zorg.

De succesformule 'samenwerken vanuit de bedoeling'

Een initiatief opgezet door voormalig verpleegkundigen en ontstaan vanuit pure betrokkenheid, dat regionaal en landelijk wordt opgepakt en uiteindelijk 6300 extra mensen de zorg laat ondersteunen; dat is het verhaal van Extra handen voor de zorg. Een samenwerking in crisistijd waar we trots op kunnen zijn.

Samenwerking tussen partijen in Zorg en Welzijn was er al ver voor de coronapandemie. Maar in maart 2020 bundelden regionale werkgeversorganisaties verenigd in RegioPlus, initiatiefnemers, werknemers-, werkgevers- en beroepsverenigingen en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport hun krachten. Onder de naam Extra handen voor de zorg werkten zij vanuit één duidelijke bedoeling om de overbelaste zorg te ontzorgen.

Vanuit deze samenwerking werden mensen die wilden helpen in de zorg en zorgorganisaties, die tijdelijk extra mensen zochten met elkaar verbonden. Het proces van werven en matchen werd landelijk gecoördineerd en regionaal opgepakt en verder gebracht. Dat zorgde voor de benodigde focus en slagkracht, die een crisis van deze omvang vraagt.

En met succes. Als de nood hoog is, lukt het om met een maatschappelijk initiatief de zorgsector te ondersteunen, zo blijkt. Duizenden Nederlanders pakten hun verantwoordelijkheid en meldden zich; oud zorgprofessionals, studenten en mensen die door de coronacrisis hun eigen werk tijdelijk niet konden uitvoeren. Zij sprongen bij en zorgden dat de zorg kon blijven functioneren. Juist toen dat keihard nodig was.

Hadden we dingen anders kunnen doen, is de vraag die we onszelf terugkijkend stellen. Vast wel, zou ik zeggen. Normaal gesproken bereid je een project van deze omvang uitgebreid voor. Maar het was crisis. En nu sprongen we in het diepe en leerden we zwemmen, terwijl nieuwe golven en stroomversnellingen zich aandienen. Ik kijk met voldoening terug. We hebben samen veel geleerd en bereikt. Dank aan alle samenwerkingspartners is op zijn plaats.

De weg vooruit voor Zorg en Welzijn? Werk samen vanuit de bedoeling, vertrouw elkaar en vooral: vertrouw op de professional. Dan komen we hier samen sterker uit.

Jelle Boonstra
Directeur-bestuurder RegioPlus

SCAN DE QR CODE
Bekijk het interview met Jelle en ontdek meer over de samenwerkingspartners, bedoeling en succesformule.

COLOFON

Handreiking is een eenmalige uitgave van Extra handen voor de zorg.

Oplage: 1.250 exemplaren
Editie: voojaar 2022

Eind- en hoofdredactie: Kim Wuyts
Redactie: Susan Dullink,
Lydia Tiemens en Kim Wuyts
Design: Mariëlle Jurvillier
Fotografie: Mariëlle Jurvillier en foto's uit prive-collectie van geïnterviewden
Film: Sebastian Ocaranza
Animaties: Alex van Asperen
Druk: Luma Drukwerkservice

Redactie-adres:
info@regioplus.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, op welke wijze en vorm dan ook, zonder schriftelijke toestemming van RegioPlus. Extra handen voor de zorg sluit iedere aansprakelijkheid voor schade door druk- en zetfouten uit.
ISBN 978-90-9035500-9

Extra handen voor de zorg is een geweldig initiatief dat een oplossing biedt voor de lacunes in de zorg die zijn ontstaan door corona, wat voor zowel de patiënten als voor zorgverleners erg waardevol is **EPKE ZONDERLAND ARTS EN OLYMPISCH KAMPIOEN EN MEER-VOUDIG EUROPEES EN WERELDKAMPIOEN TURNEN** We hebben geprobeerd zo goed mogelijk de verbinding met de zorgvrijwilligers te maken, zodat ze zich snel thuis voelden en goed ingewerkt waren **RITA KUIPERS MANAGER REVALIDATIE BIJ SINT JACOB** Extra handen voor de zorg heeft een trend versneld qua matches en dat heeft enthousiaste, nieuwe mensen voor de zorg opgeleverd. Er is een verschuiving teweeg gebracht bij zorgorganisaties om meer in taken te denken, vastgestelde uren los te laten en nog beter te kijken naar mensen in plaats van CV's **STEFAN NIEMER RECRUITER** Veel zij-instromers kwamen niet aan de slag in de zorg, ondanks hun inzet en motivatie. Dat is volgens mij een gemiste kans. Je zou alles moeten doen om hen voor de zorg te interesseren en ze een goed aanbod moeten doen **JEROEN VAN BERGEIJK JOURNALIST** Een mooi en noodzakelijk initiatief met veel potentie. Een crisis vraagt een andere benadering en de praktijk bleek weerbarstiger dan vooraf bedacht. We moeten nog veel werk verzetten om de toekomstige tekorten in de zorg op te lossen **ROLF DE WILDE ONDERHANDELAAR NU91** Het is bevredigend werk, zeker nu de mensen hun familie niet kunnen zien. Fijn dat ik hen aandacht kan geven en we samen kunnen genieten van de herten op het mooie complex **RENSKE INGEZET ALS HUISKAMERMEDEWERKER BIJ NIEUW UNICUM** Grote waardering voor de oud-professionals die deden wat nodig was: bijspringen bij zorgorganisaties in nood. Dat ging niet vanzelf en Extra handen voor de zorg was van grote waarde bij het samenbrengen van behoefte en aanbod **NICOLE KROON DIRECTEUR MACRO ECONOMISCHE VRAAGSTUKKEN EN ARBEIDSMARKT BIJ HET MINISTERIE VAN VWS** Trots dat we in staat waren om binnen de (on)mogelijkheden de zorg te ontlasten met oud-zorgprofessionals, maar ook met mensen zonder ervaring. We hebben laten zien dat we systemen kunnen loslaten en zorgtekorten met al die geweldige mensen kunnen aanpakken **ILSE BACKX PROJECTLEIDER BIJ EXTRA HANDEN VOOR DE ZORG** De samenwerking met Extra Handen voor de Zorg was prettig en constructief. Met de gezamenlijke kennis en creativiteit zetten we snel stappen en werd vooral gekeken naar wat wel wél mogelijk was en werden 'out of the box' oplossingen gezocht **ANNELIEKE HOLTMAN EXPERTISETEAM ZORGCONTINUÏTEIT GGD-GHOR**

alle handen in de zorg bedankt

extra
handen
voordezorg.nl